

Våld i nära relationer

vårdval fysioterapi privat regi

7 december 2022

Carin Jonsson, utvecklingsledare

Lite av dagarnas innehåll

- Definition av våld – hur kan det ta sig uttryck?
- Normaliseringsprocess
- Våldets påverkan på hälsan
- Vad är det som gör att det till slut blir ett uppbrott
- Anmälningsskyldighet
- Var finns mer information?
- Att ställa frågan
- Dokumentation

Till grund för arbetet med våld i nära relationer ligger bland annat

- Socialstyrelsens vägledning för att öka förutsättningarna att upptäcka våldsutsatthet
- ~~Socialstyrelsen SOSFS 2014:4 Föreskrifter och allmänna råd: Våld i nära relationer*~~ (upphörde 1 nov)
- Nya föreskrifter och allmänna råd HSLF-FS 2022:39) om våld i nära relationer. Författningen riktar sig till socialtjänsten, hälso- och sjukvården och tandvården och trädde i kraft den 1 november 2022.**
- Nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor (2017-2027)
- Åtgärdsprogram som gäller fram till 2023 med 99 åtgärder för att förebygga och bekämpa våld
- Våld i nära relationer – handlingsplan Region Värmland
- Fakta och information är hämtad från NCK (Nationellt centrum för kvinnofrid som arbetar på uppdrag från Regeringen) polisen, BRÅ och ovanstående föreskrifter
- Dokumentation av våldsutsatthet – Vida
- Implementeringsansvar: Verksamhetschef ansvarar för verksamhetsanpassad vårdrutin

Nya föreskrifter och allmänna råd från 221101

- Vårdgivaren ska fastställa rutiner *för när och hur* personalen i dess verksamheter ska ställa frågor om våld för att kunna upptäcka våldsutsatta och barn som bevittnat våld som behöver vård
- Vårdgivaren ska fastställa rutiner som behövs för att utveckla och *säkra kvaliteten i arbetet med våldsutsatta och barn som bevittnat våld.*
- *Vårdgivaren ska fastställa rutiner för hur barns behov av information, råd och stöd ska beaktas.*
- Fastställa rutiner för hur Anmälningsskyldigheten uppfylls (14 kap. 1 § SoL) gällande våldsutsatt barn eller barn som bevittnat våld.
- Säkerställa möjligheten att dokumentera och föra patientjournal om patient har skyddade personuppgifter.
- *Vårdgivare ska samverka externt med berörda verksamheter, myndigheter och organisationer så att åtgärder och insatser inte motverkar varandra.*

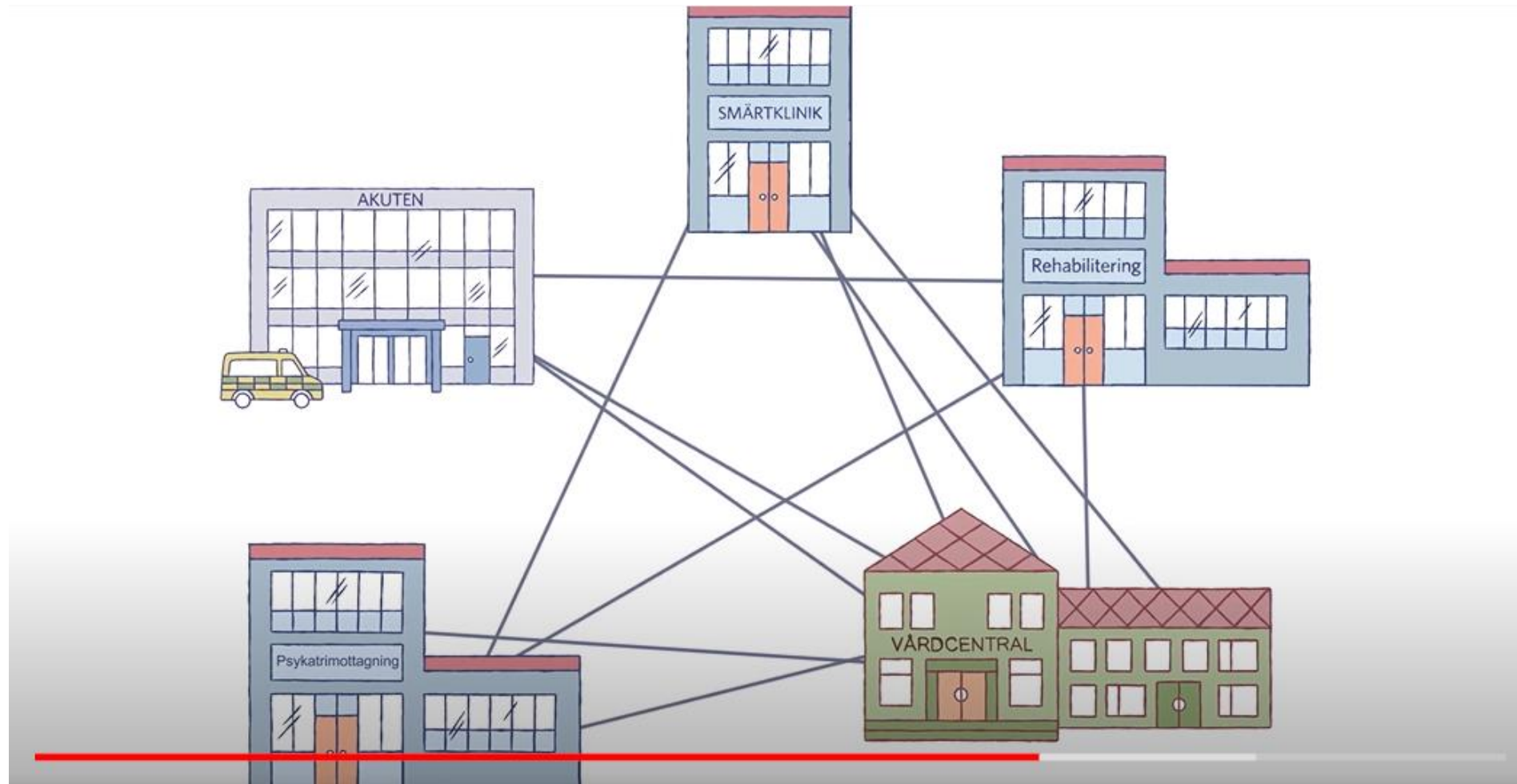
- Vårdgivaren *bör se till att personalen i verksamheten har kunskap om våld* för att kunna ge god vård och omsätta kunskapen i det praktiska arbetet.
- När en vuxen misstänks ha utsatts för våld ska personalen *fråga i enrum* och om misstanke kvarstår ska behovet av fysisk som psykisk vård beaktas.
- Personal ska kunna informera om vård inom hälso-och sjukvård samt om *vilket stöd och vilken hjälp som socialtjänst och frivilligorganisationer kan ge.*
- Personal ska ta reda på om det finns barn i familjen. (Anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap. 1 § SoL)
- Hälso-och sjukvårdspersonal ska *hjälpa den vuxne att få kontakt med socialtjänsten om denne samtycker till det*, dokumentera om åtgärder som vidtagits samt om symtom och tecken som observerats.

Vad är våld i nära relation?

*Våld i nära relation innefattar **allt våld som kan inträffa inom familjen eller av någon man står i beroendeställning till eller av någon man har eller haft en nära relation till.** Det omfattar misshandel, våld mot partner, barnmisshandel, hot och våld mellan olika familjemedlemmar*

”varje handling riktad mot en annan person, som genom att denna handling skadar, smärtar, skrämmer eller kränker, får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra något den vill” Per Isdal ATV

Det är inte ovanligt att våldsutsatta söker vård flera ggr utan att riktigt få rätt hjälp. Vi behöver fråga för att kunna göra rätt insatser...

Förutom det enskilda lidandet så innebär våld i nära relationer:

- Kostnader för hälso-och sjukvård
- Kostnader för sjukskrivning
- Kostnader för socialtjänst
- Kostnader för kvinnojourer
- Kostnader för rättsväsende och brottsoffer

Varför skall vi fråga om våld?

- Nationell strategi från regeringen*
- Ett brott, ett samhällsproblem, ett jämställdhetsproblem och ett folkhälsoproblem
- Kan leda till psykisk och fysisk ohälsa
- Vi har ett tydligt ansvar att upptäcka och identifiera våld
- Den utsatte söker oftast sjukvård/tandvård utan att själv relatera till sina symtom och våld
- Våldet syns inte alltid utanpå
- Att fråga vuxna om våld bidrar till att fånga upp barn som lever i våldsutsatthet

Vad utmärker våld i nära relation?

- Vem? Någon hen känner
- Var? Oftast i hemmet
- När? Upprepat under lång tid
- Hur? Olika typer av våld (t.ex. fysiskt, psykiskt, sexuellt, hedersrelaterat, materiellt, ekonomiskt och försummelse)

Dessutom stannar gärningsmannen kvar på brottsplatsen.

Vad kan våld i nära relation innebära?

- Fysiskt
- Psykiskt
- Sexuellt
- Materiellt
- Ekonomiskt
- Latent
- Försummelse
- Separationsvåld
- Våld mot husdjur
- Hedersrelaterat våld

Vissa personer befinner sig i särskilt utsatta livssituationer

Personer med funktionsnedsättning

Utsatta för hedersrelaterat våld

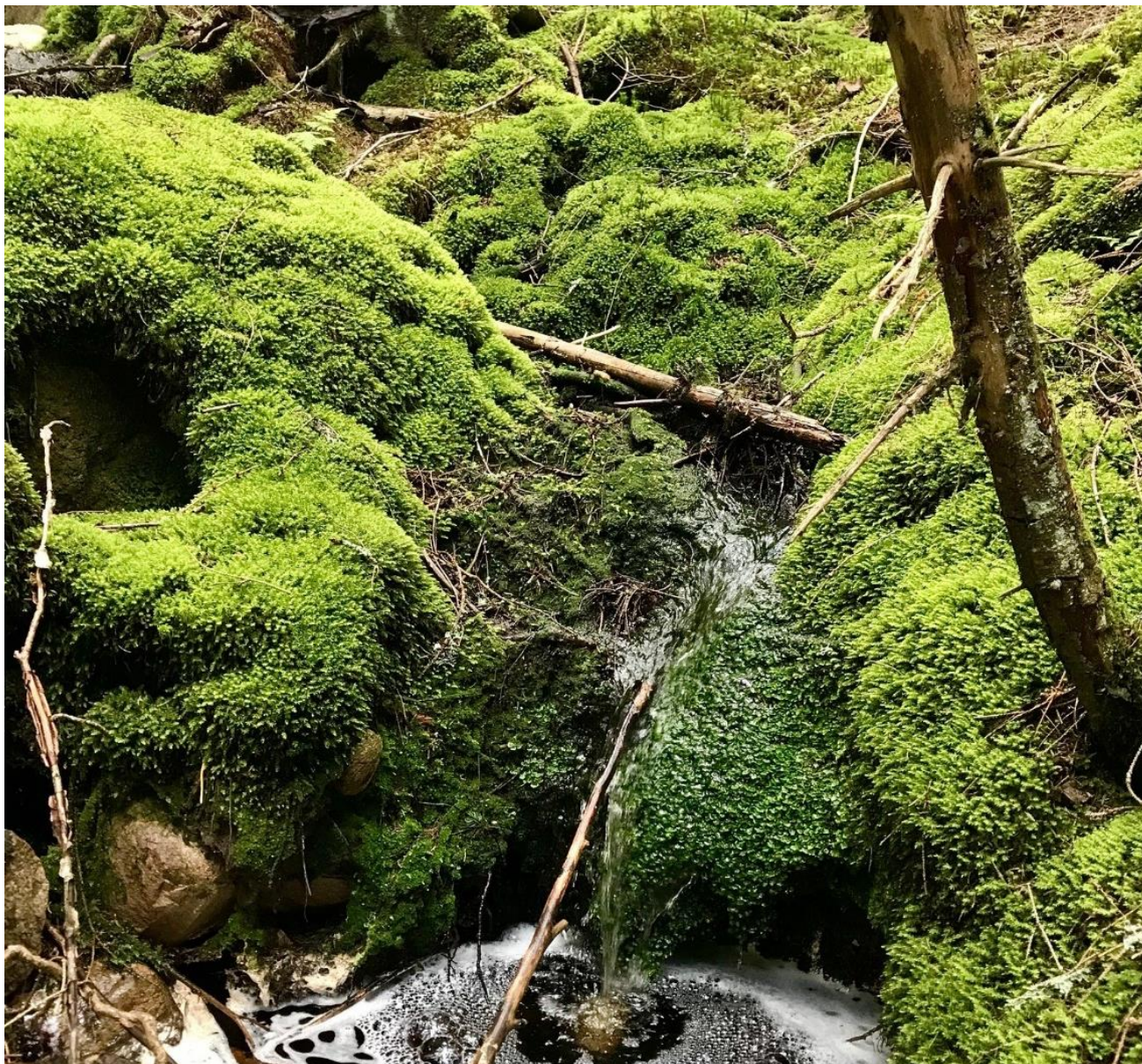
Missbrukare

Äldre våldsutsatta

Prostituerade

Personer utan socialt nätverk

Våld mot samkönad partner

Våldets omfattning – vi ser toppen av ett isberg

- Mörkertalet är stort
- Mindre vanligt att anmäla närstående gärningsperson
- Brå uppskattar att *80% av våldet mot kvinnor i nära relationer aldrig polisanmäls*
- I samkönade relationer är mörkertalet än större

*”Vi är alla som seismologer hemma, alltid beredda på att det kan hända något”
(våldsutsatt kvinna)*

Exempel på skillnader mellan

Misshandel

- Underarm
- Bröst och buk
- Ljumske och genitalier
- Insida lår
- Fotsulor
- Skinkorna
- Överarmen
- Kindens mjukvävnad
- Orala skador
- Huvud, hals, ansikte, området mellan öra/nyckelben

Olycksfall

- Huvud (panna och bakhuvud)
- Näsa
- Haka
- Handflata
- Knä
- Smalben
- Armbåge

Vad gör rädslan och stressen med individen?

- Ständigt eller ofta rädd och därmed alltid i beredskapsläge
- Om amygdala tolkar situationen som farlig aktiveras sympatiska nervsystemet => stresshormonerna adrenalin, noradrenalin och kortisol utsöndras i blodet
- Vid längre perioder av hög utsöndring av kortisol bryts kroppen ner. Hippocampus, minnescentrat som har hand om lång o korttidsminne skadas vilket leder till att minskad kapacitet att bromsa stressreaktioner – detta påverkar även inlärningsförmågan och det rationella tänkandet.

Fördomar och myter kan försvåra upptäckt

- Är inte så stort samhällsproblem som forskningen visar
- Konsekvenserna av våld är inte så farliga
- Viss typ av kvinnor söker sig till våldsamma män gång efter annan
- Psykiskt labila alternativt personer i missbruk utsätts
- Det är bara att bryta upp och lämna
- Även våldsutövare beskrivs i generaliserade former

Våldets konsekvenser för hälsan

Akuta skador

- Blåmärken, kontusioner, knivhugg, strypmärken, frakturer, stickmärken, brännskador bortslitet hår
- Skador på flera ställen på kroppen
- Blåmärken av olika ålder kan tyda på upprepad misshandel
- Skador käkled, bettfysiologiska besvär

Sena effekter

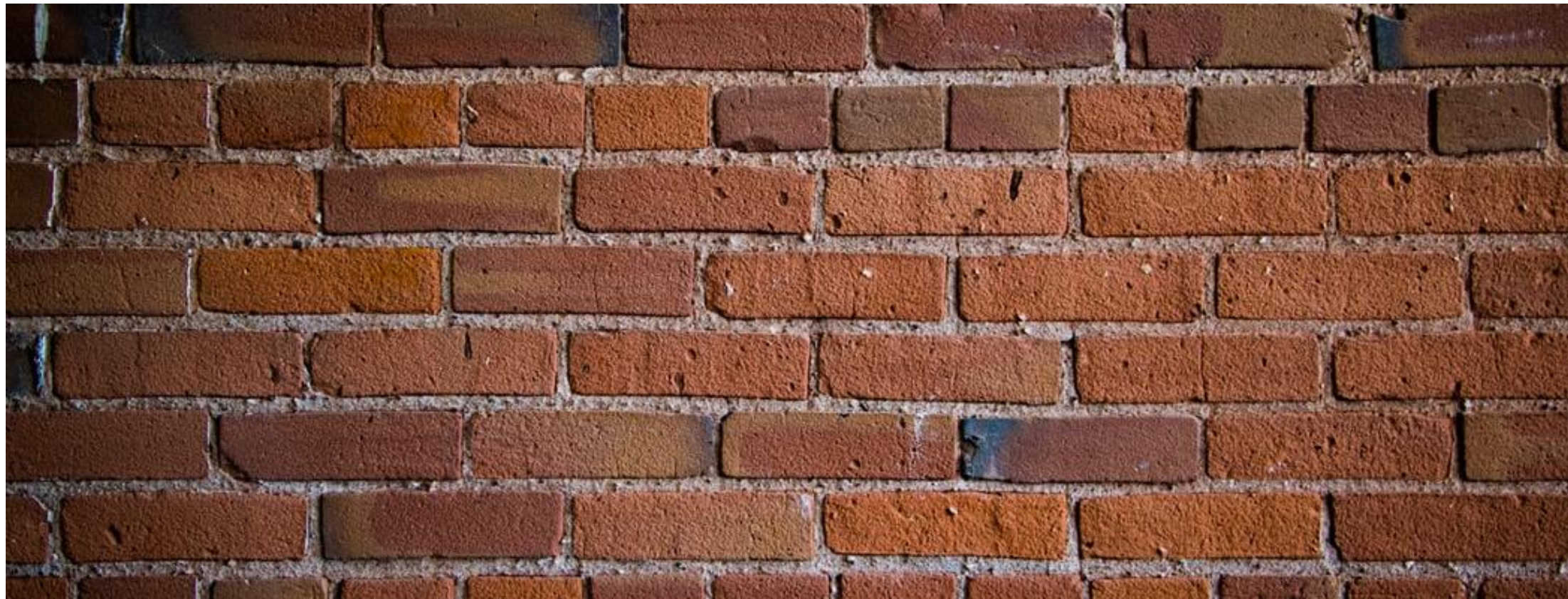
- Kronisk smärta och psykosomatiska symtom
- Psykiska symtom som ångest, depression, självmordsbenägenhet, ätstörningar, missbruk
- Posttraumatiskt stressyndrom
- Sexuell dysfunktion
- Kardiovaskulära avvikelser (till exempel hjärtinfarkt och högt blodtryck)
- Diabetes typ 2

Vem är förövare – vem är offer?

- Våld i nära relationer finns i alla samhällsklasser
- Kan drabba vem som helst oavsett personlighet eller hudfärg, yrke.
- Offret utsätts för en gradvis nedbrytning av livsutrymmet

Bakom fasaden [film](#)

Varningstecken

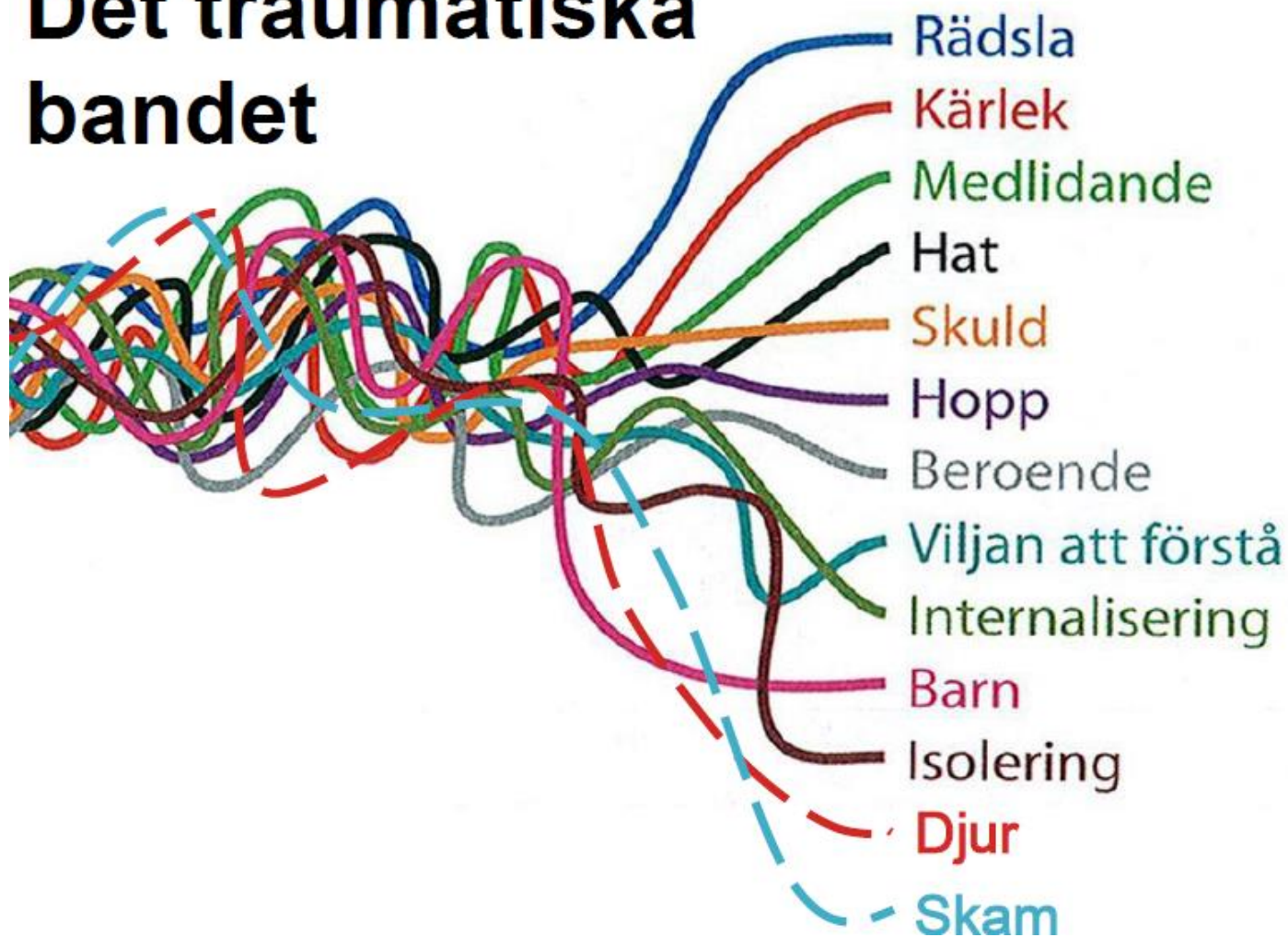
- Uppgiven orsak till skadan stämmer inte överens med skadans utseende.
- Tidigare akuta sjukvårdsbesök med oklar skadebild.
- Hen har sökt upprepade gånger för diffusa åkommor.
- Hen har väntat länge med att söka vård.
- Partnern är överbeskyddande, kontrollerande eller vägrar lämna hen ensam.

Vanliga reaktionsmönster

- Svårigheter att genomgå gynekologisk undersökning eller urinkateterisering efter sexuellt övergrepp
- Svårigheter att genomgå rektalpalpation efter analt övergrepp
- Ovanligt stark reaktion på undersökning av mun och svalg efter oralt övergrepp
- Oförmåga att vistas i trånga utrymmen (till exempel i samband med datortomografi, efter att ha blivit fasthållen etc)

Normaliseringsprocessen

Det traumatiska bandet

Varför går hen inte?

- *Känner sig isolerad* och har ingenstans att vända sig, har tappat kontakt med andra (vilket också leder till att förövarens bild blir den dominerande)
- *Skam* "jag borde lämnat honom tidigare" eller "vad ska andra tänka?"
- *Hot om att:*
 - skada barn/husdjur
 - att ta barnen
 - om att döda
 - hen aldrig kommer lämna mig ifred
 - om att skada sig själv/ta livet av sig om jag går

A person is walking on a paved street, captured from the waist down. They are wearing black leggings, a brown leather satchel bag slung over their shoulder, and bright red sneakers with white soles. The background is slightly blurred, showing a concrete wall and a metal fence. The overall scene suggests a person in motion, possibly a commuter or someone on the go.

Uppbrottsprocessens vändpunkter

- Avgörande insikt – nått botten
- Externt stöd
- Tvingas välja mellan liv eller död
- Skydda barnen eller någon annan
- Att ge upp

Uppbrottsprocessen – tre aktiva processer

- **Det fysiska uppbrottet** – kan bestå av flertalet försök. utan kunskap om normaliseringsprocess och uppbrottsprocess är det lätt att skam och skuldbelägga den utsatte genom att t.ex. säga ”varför skyddar du inte dina barn? varför går du inte?”
- Att bli **känslomässigt fri**
- **Att förstå** att man blivit våldsutsatt

Benämnen
våldet vid
dess rätta
namn

Det du är utsatt för är
ett brott

Våld i nära relation
handlar inte om konflikt
eller familjebråk

För barnens skull behöver vi fråga om våld

- Öka chansen att upptäcka barn som lever i våldsamma miljöer
- Lotsa till andra instanser som kan ge stöd och hjälp

Barnen i fokus:

§6: Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

§19: Varje barn har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld, övergrepp, vanvård eller utnyttjande av föräldrar eller annan som har hand om barnet. (ur Barnkonventionen)

Barn som blir vittne till våld inom familjen får starkare skydd genom den nya lagen om barnfridsbrott som trädde i kraft 1 juli 2021

- Den nya lagen om barnfridsbrott innebär att det blir det straffbart att utsätta barn att bevittna brott [i nära relation](#). Ett barn som bevittnar våld blir nu målsägande och har då rätt till målsägandebiträde och skadestånd.
- I och med den nya lagen ges barn ett ökat rättsskydd, de ses som ett brottsoffer och det betyder mycket för barnens rättssäkerhet och möjlighet till att få upprättelse,

En ny sekretessbrytande regel (10 kap. 18 c § offentlighets- och sekretesslagen) började gälla den 1 augusti

Regeln syftar till att motverka våld i nära relation. Hälso- och sjukvårdssekretessen hindrar inte att en uppgift som rör en enskild eller en närstående till den enskilde lämnas till Polismyndigheten, om

1. det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den enskilde mot den närstående kommer att begå ett brott mot liv och hälsa, brott mot frihet och frid eller sexualbrott med minst ett års fängelse i straffskalan
 2. uppgiften kan antas bidra till att förhindra brottet, och
 3. det med hänsyn till planerade och pågående insatser för den enskilde eller för den närstående, eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut.
- En uppgift som angår misstanke om ett begånget brott får dock lämnas endast under de förutsättningar som i övrigt anges i offentlighets- och sekretesslagen.

Om du får ett utfall (ja) på frågan – vad gör du?

Socialtjänsten

- ❑ Socialtjänsten har enligt Socialtjänstlagen det yttersta ansvaret för att ge stöd och hjälp till de barn, kvinnor och män som vistas i kommunen och som lever med våld i nära relation.
- ❑ Socialtjänsten finns i alla kommuner. De kan bistå med olika former av stöd, hjälp och insatser. Det kan exempelvis handla om stödsamtal, eller om du har behov av skyddat boende.
- ❑ Socialjouren ansvarar för socialtjänstens insatser vid akuta sociala problem efter kontorstid.

Var hänvisar man den som är utsatt för våld i nära relation?

- Vid akut fara ring **112**
- Rådgör vid behov med **socialtjänsten** som har det yttersta ansvaret. Du kan diskutera anonymt.
- Du kan även ringa till polisen och diskutera anonymt
- Ring Kvinnofridslinjens nationella stödtelefon, **020-505050** (öppet dygnet runt) vid utsatthet, som anhörig eller om du som personal behöver stöd och råd
- Hänvisa till **vårdcentralernas samtalsmottagningar** inom Region Värmland som i sin tur kan remittera vidare vid behov
- Eller till **kvinnojourer** runt om i länet, vissa av dem har även samtalsstöd
- **Behandlings- och samtalsmottagningen** för vuxna som är eller varit utsatta för våld i nära relationer och som behöver psykologisk behandling och samtalsstöd för att må bättre.
Se [länk](#)
- **Se mer tips, telefonnummer och länkar under sidorna om våld på intranätet** – skriv våld i sökrutan för att komma till sidorna om våld i nära relation

Var hänvisar man våldsutövare?

- ❑ **Nationell telefonlinje för våldsutövare**

Dit kan både våldsutövare och yrkesverksamma ringa för att ställa frågor, få stöttning och vägledning för att kunna sluta sitt utövande. Tel 020-555666 Det går att ringa anonymt. För mer information gå in på <https://valjattsluta.se/>

- ❑ Stöd finns även att få på **Krismottagningen för män**
054-540 11 10

- ❑ **Samtalsakuten 054-540 11 00** (se Karlstad kommuns [websidor](#))

- ❑ **KAST** - en mottagning för den som vill sluta köpa sexuella tjänster
KAST VÄRMLAND, 0200-290 900 (se mer på Karlstad kommun [länk](#))

Exempel på frågor

- Känner du dig trygg i dina nära relationer?
- Har du några egna erfarenheter gällande våld?
- Har du någon gång utsatts för psykiskt och eller fysiskt våld av din partner eller någon för dig betydelsefull person
- Kan du tala fritt om vad du känner och tänker?
- Känner du dig kontrollerad eller isolerad av din partner eller annan närstående?
- Brukar din partner eller annan närstående säga kränkande saker till dig?
- Har din partner eller annan närstående någon gång hotat eller gjort dig fysiskt illa på något sätt?
- Har du någon gång tvingats till eller utsatts för sexuella handlingar mot din vilja?
- Är du i nuläget rädd för din partner?
- Finns det någon tidigare partner eller annan närstående som gör dig otrygg?
- Har något av det här hänt dig under graviditet eller sedan du fått barn?
- Är ditt/dina barn utsatta på något sätt?

Psykisk misshandel - svårare att upptäcka

- Våld i nära relation är ofta en blandning av två eller flera våldsformer
- Kan misstas för en partner som "bry sig för mycket"
- Hot, tvång, trakasserier och "stalking" är exempel på beteende och agerande som klassas som psykiskt våld
- Enligt försäkringskassan så ökar sjukfrånvaron med 20% om man är våldsutsatt
- Våldsutsattas inkomst minskar med 25%

”Vårdpersonal behöver bli bättre på att fråga om våld i nära relationer”

förslag och tankar från våldsutsatta

”De flesta av oss har inte uppfattat att det faktiskt är våld vi är utsatta för” (tidigare våldsutsatt)

Tänk på bemötandet! Titta inte ner i en dataskärm

Ha kunskap om skyddade personuppgifter och se till att det följs

Fråga om det finns barn i familjen

”Jag har inte fått en enda fråga om våld under min sjukskrivning” (patient drabbad av utmattning)

Kom ihåg att det inte räcker att fråga om våld och heder med de orden. Ni behöver specificera och förklara vad det innebär. (För mig var våld misshandel ute på gatan, våldtäkt var överfallsvåldtäkter utomhus)

Barndomen pågick och gick över, medan vuxenvärlden hade fullt upp med sina egna otillräckligheter och egna avgrundsdjup. Trasiga gick barnen ut i livet, med glapp i kontaktförmågan, illa rustade och med ett bagage av tidigare generationers synder och tillkortakommanden.

Och arvet förs vidare...

Alex Schulman

Hälso- och sjukvårdspersonal samt tandvårdspersonal har en anmälningsskyldighet

Den som omfattas av anmälningsskyldigheten enligt 14 kap. 1 § första stycket SoL, som i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa ska genast göra en anmälan till socialnämnden

1. **Myndigheter** vars verksamhet berör **barn och ungdom**.
2. **Andra myndigheter inom hälso- och sjukvården**, annan rättspsykiatrisk undersökningsverksamhet, socialtjänsten och kriminalvården.
3. **Anställda** hos sådana myndigheter som avses i punkt 1 och 2.
4. De som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven **enskild verksamhet** och fullgör uppgifter som berör barn och unga eller inom annan sådan verksamhet inom hälso- och sjukvården eller på socialtjänstens område.

Orosanmälningar - en viktig del i skyddsnätet kring barn och en möjlighet att tidigt fånga upp barn som annars riskerar att fara illa.

- Myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten och de som är anställda där är skyldiga att anmäla, **oberoende av om deras verksamhet riktar sig till barn eller inte.**
- När?
Barn kan fara illa i många olika situationer som t.ex. att utsättas för fysiskt eller psykiskt våld, sexuella övergrepp, kränkningar, fysisk/psykisk försummelse. Eller på grund av sitt eget beteende, (missbruk, kriminalitet och annat självdestruktivt beteende) eller för att de utsätts för hot, våld eller andra övergrepp från jämnårig

När ska anmälan göras?

- Anmälan ska göras redan *vid misstanke (inga bevis behövs)*
- Anmälan ska göras genast och skickas till socialtjänsten i barnets hemkommun.
- Detta görs även om annan myndighet redan anmält eller om utredning redan har inletts
- Konsultation kan ske innan anmälan görs med socialtjänsten utan att röja barnets identitet.
- Ny anmälan görs om oro kvarstår
- Det vanligaste är att insatserna grundas i frivillighet och samförstånd och att det stöder barn och deras familjer där de är. (Insatser som föräldrastödsprogram och samspelsträning)

Riskgrupper att uppmärksamma

- Små barn
- Barn med hälsoproblem och funktionsnedsättning
- Barn placerade i samhällsvård
- Barn till föräldrar med bristande omsorgsförmåga
- Barn som saknar trygg anknytning till föräldern
- Barn till föräldrar med psykisk sjukdom
- Barn till föräldrar med kognitiv funktionsnedsättning
- Barn som bevittnat och upplevt våld
- Barn i asylsökande familjer / Barn i familjer med utländsk bakgrund
- Barn i familjer som är särskilt utsatta
- **Barn i *alla* samhällsskikt och familjer**

Varningssignaler

- Man har väntat länge med att söka vård
- Söker primärt för annat
- Man söker ofta på akutmottagningen
- Man vet inte hur skadan har gått till
- Skadan stämmer inte med förklaringen
- Nya versioner, inblandade vuxna skyller på varandra
- Avvikande förälder/barn-samspel

Avvikande samspel förälder / barn

- Barnet verkar deprimerat, frånvarande, påvisar behov av extrem uppmärksamhet eller rädsla för alla former av fysisk kontakt med sina vårdnadshavare.
- Föräldrarnas känslomässiga reaktioner är avvikande och barnets samspel med föräldrarna är avvikande.
- Föräldrar kan visa irritation över barnet, snäsa åt barnet, kritisera och hindra barnet från att komma till tals och korrigera barnet på ett bryskt sätt.
- Föräldrarna reagerar inte på, ignorerar, avvisar eller är fientligt inställd till barnets känslor, signaler och behov. Föräldrarna hotar med handling och våld.
- Föräldrarna beskriver barnet på ett kränkande eller nedlåtande sätt.

I riktlinjen ”Anmälningsskyldighet och ansvar för barn och ungdomar upp till 18 år – Barn som far illa eller riskerar att fara illa” RIK-11546 står följande:

*”En kopia av Anmälan till Socialtjänsten enligt 14:1 SoL ska diarieföras med specifika samlingsnummer som gäller ett kalenderår. Se **RIK-11546***

Myndigheter har enligt offentlighets- och sekretesslagens 5 kap. en skyldighet att registrera de allmänna handlingar som antingen har inkommit till eller upprättats hos myndigheten.

Nyttan med att registrera är att man både i dag och om tio år ska kunna hitta myndighetens ärenden och handlingar för till exempel återanvändning, uppföljning. Det är också ett kvitto på att en orosanmälan upprättats om mottagaren skulle hävda motsatsen.

Uppgifter i en orosanmälan ska vara skyddade av sekretess och kan röjas av misstag om scannad version finns i journal.

Diariet *sekretessbelägger* anmälan

(Blanketter visas inte via 1177)

När ska du göra en anmälan?

- Socialtjänsten behöver så tidigt som möjligt få veta om ett barn behöver hjälp. Skyldigheten gäller *barn under 18 år som far illa på grund av missförhållanden i hemmiljön eller genom sitt eget beteende*. (Som t.ex. misstankar om övergrepp, vanvård, våld i nära relation, omsorgssvikt eller att barnet har ett riskbeteende)
- Är du osäker om du ska göra en anmälan kan du rådfråga socialtjänsten genom en aidentifierad beskrivning. Detta leder inte per automatik till en anmälan.
- Det är alltid barnets behov som är utgångspunkt för om anmälan ska göras eller inte. *Inte* hänsyn till föräldrar eller den egna verksamheten.
- Att ett barn tillfälligt är på sjukhus eller föremål för insatser från annan verksamhet och därmed inte är utsatt för någon omedelbar fara är inte skäl för att låta bli att anmäla.
- Om du upplever att barnets situation och behov finns kvar efter att anmälan gjorts, ska du göra en ny anmälan. Ange då att du gjort en anmälan sedan tidigare.

Vem gör anmälan?

All anställd personal i Region Värmland samt valda ledamöter som får kännedom eller misstänker om ett barn far illa eller riskerar att fara illa har skyldighet att anmäla.

(Här kan man inte använda sig av ”nån annan mentalitet - det är nog någon annan som anmäler)

Det är alltid den som har kännedom om omständigheterna som har ett personligt ansvar för att anmälan görs.

Anmälaren ska underteckna en anmälan (vid enstaka tillfällen kan chefen eller hela avdelningen underteckna)

Information, dokumentation och diarieföring

- Anmälan och de iakttagelser som lett fram till den, ska dokumenteras i journal.
- Om det är barnet som är patient dokumenteras det i barnets journal att en anmälan är gjord.
- Om det är vårdnadshavaren som är patient ska det dokumenteras i dennes journal att anmälan är gjord.
- När anmälan är skriven så gör du följande: 1. Anmälan skickas till **socialtjänsten** via brev (post) till den kommun där barnet vistas 2. En kopia av anmälan ska **diarieföras** med specifika samlingsnummer som byts ut varje kalenderår. **Detta nummer ska anges på kopian till anmälan för att sedan skickas till Diariet på Regionens hus** via brev (internpost) Diariet *sekretessbelägger sedan anmälan*

Numret byts årligen se riktlinjen [RIK-11546](#)

Om du inte har vårdkontakt med barnet men vill göra en orosanmälan..

- Använd **formuläret FOR-16790 Anmälningssblankett barn som far illa.** (Ladda ner en kopia och skriv på samma sätt som i blanketten i Cosmic)
- **Du hittar ovanstående formulär i Vida** (men också som länk från sidorna om våld)

Ska man informera föräldrarna?

Det är viktigt att så snart som möjligt informera föräldrar om att det finns en oro för barnet och vad man är orolig för. På så sätt kan man undvika starka reaktioner på en orosanmälan till socialtjänsten och öka möjligheterna till samarbete med familjen. Var tydlig till vårdnadshavarna att det är *av omsorg* för barnet.

Undantag är situationer där det finns misstanke om brott mot barnet, vilket innebär misstanke om *våld* och *sexuella övergrepp* eller *hedersrelaterat våld och förtryck*. I dessa fall ska man först konsultera socialtjänsten, och eventuellt göra polisanmälan, innan man informerar föräldrarna.

Om man är osäker är det bra att rådgöra med erfarna kollegor och med socialtjänsten. Man kan diskutera ett barns situation utan att uppge barnets namn. Som professionell kan man inte vara anonym när man gör en orosanmälan till socialtjänsten.

Se mer [info](#) på Socialstyrelsen

Att tänka på....

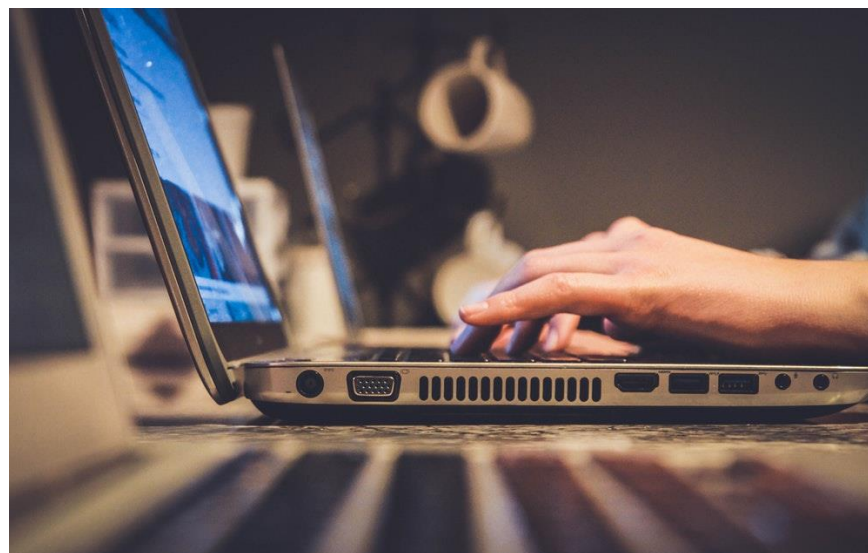
- En våldsutsatt individ kan bli tvingad att logga in i sin journal via nätet av förövaren
- All dokumentation som gjorts i sökordsmallarna i systemet visas i journalen via nätet utom

- ***Våldsutsatthet***

- ***Tidiga hypoteser***

och även

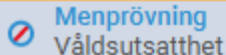
- ***Oro för barn som far illa.***
- ***När personal begär försegling eller begränsad direktåtkomst då man har en pågående utredning på sin enhet.***

Besöksanteckning

 Besöksanteckning Besök allmänmedicin	2020-09-30 09:25
Jonsson, Carin (Barnmorska)	Jourcentralen Karlstad Jourcentralen Karlstad
Identitetskontroll	Godkänd legitimation
Kontaktorsak	Söker för smärta i magen och olaga blödning
Närvarande	Patienten och medföljande partner
Anamnes	
Aktuellt hälsotillstånd	Har sedan gårdagen haft smärta i magen och fått tilltagande olaga blödning. Mensen som är regelbunden avslutades för en vecka sedan.
Socialt	Gift, ett barn på 5 år. Bor i villa. Arbetar som lärare.
Hälsa- och sjukdomshistoria	
Tidigare och nuvarande sjukdomar	Väsentligen frisk. Inga mediciner. Har dock den senaste tiden sökt upprepade gånger pga smärta vid samlag och för komplikationer i underlivet. Nu diffus värk i magen som kommit och gått sen en månad tillbaka. Tilltagande värk sedan igår samt även en vaginal blödning som tilltagit under natten.
Gynekologisk och obstetrisk anamnes	Vulva, vagina utan anmärkning. Ömmar kraftigt över uterus och båda adnex.
Levnadsvanor	Ja, diskussion om patientens levnadsvanor
Somatiskt status	
Kroppskonstitution	
BMI	BMI: 21,5 kg/m ² Vikt: 60 kg Längd: 167 cm
Längd	167 cm
Kroppsvikt	60 kg
Kroppstemperatur	37,1 °C
Hjärt- och kärlsystemet	
Puls	70 /min
Blodtryck	140/80 mm[Hg]
Åtgärder	
Utförd åtgärd	Skickar remiss till kk för ultraljud och undersökning
Medicinsk diagnos/åtgärd	Åtgärds kod: XV004, Journaldokumentation UNS Datum 2020-09-30 09:25

Dokumentation i våldsutsatthetsmallen

		2020-09-30 09:25
Jonsson, Carin (Barnmorska)		Jourcentralen Karlstad Jourcentralen Karlstad
Närvarande	Patienten och undertecknad (make sitter i väntrummet)	
Tillfrågad om våld	Ja	
Traumatiska händelser	Uppger sig ha blivit våldtagen i sitt eget hem vid upprepade tillfällen vilket fått till följd att Doris pga ångest vid ett tillfälle sökt sig psykiatrin	
Sexuellt våld	Ja I samband med gynundersökning då partner inte är närvarande, tillfrågas patienten om våldsutsatthet. Hon medger att hon en längre tid fått utstå verbala kränkningar men under senare tid även fått utstå tilltagande fysiskt våld och då speciellt sexuellt. Vid senaste samlaget blev hon rejält slagen över uterus och ovarier. Ömmar kraftigt. Ett hematom breder ut sig över bukens högra sida, ömmar även över fossa douglasi. Blöder från vagina och uppger att det inte är en mensblödning. Patienten berättar att hon vid upprepade tillfällen tvingats till samlag och att det ofta föregås att hon mot sin vilja är tvungen ta del av pornografiskt material.	
Våldutsatthet	Ja, pågående våld i nära relationer	
Barn under 18 år som bevittnat/upplevt våld	Ja	
Anmälan till Socialtjänsten	Ja Patienten samtycker till att en orosanmälan skickas till socialtjänsten till stöd för familjen.	
Bedömning	Remiss skickas till gynekolog för att utesluta inre skador.	
Planering	Samtalar med kvinnan som har börjat fundera på att lämna maken. Rekommenderar samtalshjälp, ger hjälpkort och informerar om alla kvinnors hus. Ger en tid för återbesök då patienten skall försöka komma själv till vårdcentralen utan att maken följer med.	
Uppföljning	Återbesök om en vecka	
Medicinsk diagnos/åtgärd	Huvuddiagnos: S376, Skada på livmodern Diagnos: Y0709, Misshandel utövad av make/maka eller partner-aktivitet, ospecificerad Diagnos: N939, Onormal blödning från uterus och vagina, ospecificerad	
Åtgärder	Bokar tid hos psykolog	
Administrativ åtgärd	Skickar en orosanmälan (som också enligt rutin diarieförs) till socialtjänsten i kommunen.	

Vid vilka vårdkontakter gäller detta?

- Det spelar ingen roll om kontakten är en öppenvårdskontakt, administrativ kontakt, en telefonkontakt, eller ett slutenvårdstillfälle
- Det är om dokumentationen innehåller våld som styr vilken mall som ska användas.

Remisshantering

- Skrivs remiss länkar man till anteckning skriven i journalmall *Våldsutsatthet*
- Inga uppgifter om misshandel skrivs i remissen eftersom remisser visas i journalen via nätet

Några riktlinjer, rutiner att ha kännedom om

- ❑ RIKTLINJE-22948 Skyddade personuppgifter i region Värmland
- ❑ RUTIN - 23133 Skyddade personuppgifter i Hälso- och sjukvård samt tandvård
- ❑ RUTIN - 06670 Patienter med skyddade personuppgifter i Cosmic
- ❑ RUTIN - 09246 Våldsutsatthet
- ❑ RUTIN – 07162 Dokumentation av Våldsutsatthet (inkl remisser och remissvar)
- ❑ RUTIN – 11993 Försegling av e-tjänsten Journalen
 - Försegling av hela journalen kan göras via 1177.se av patienten själv eller att verksamheten beställer
 - Kan finnas på en eller flera verksamheter

UPPSALA
UNIVERSITET

Sök

NCK NATIONELLT CENTRUM
FÖR KVINNOFRID

Uppsala universitet / NCK

This page in English Lyssna

Aktuellt

Om NCK

Forskning och utredning

Information och press

Kvinnofridslinjen

Utbildning

Kunskapsbanken

Webbkurs om våld

Beställ material

Till pressrummet

EXPERTCENTRUM FÖR KVINNOFRID

Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) vid Uppsala universitet har regeringens uppdrag att höja kunskapen nationellt om mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer.

FÖR KOMMUNERNA

Webbstöd för kommuner är ett verktyg för kommunernas arbete med våldsutsatta.

FÖR VÅRDEN

Webbstöd för vården riktar sig till personal inom hälso- och sjukvård och tandvård.

Ny modellkurs för universitetslärare ges i
höst

En utbildning om hedersrelaterat våld och förtryck finns i Utbildningsplattformen

Välkommen till Rebecca, ett utbildningsprogram om hedersrelaterat våld och förtryck för vårdens medarbetare. Den här webbutbildningen vänder sig till dig som arbetar inom hälso- och sjukvården och tandvården i Region Värmland och som vill öka din kunskap om

Skriv “våld” i sökrutan på intranätet

Start

Anställning och arbetsmiljö

Stöd och service

Organisation och styrning

Hälsa och vård +

Alla (74) Sidor (38) Dokument (35) Nyheter (1)

Sidor

Visa alla →

Att fråga om våld

Patienter berättar mycket sällan spontant att de har utsatts för våld, men studier visar att de allra flesta inte har något emot ...

Tecken på våld

Våldsutsatta kan söka hälso- och sjukvård för både fysiska och psykiska besvär men berättar inte alltid om sina erfarenheter av v ...

Våld i nära relation

Det finns ett starkt vetenskapligt stöd för att ett liv där våld eller hot om våld förekommer påverkar hälsan negativt. Därför må ...

Hedersrelaterat våld och förtryck

Det hedersrelaterade våldet och förtrycket liknar mäns våld mot kvinnor eftersom våldet ofta utövas i en nära relation till exemp ...

Här kommer du till första sidan som har flera underrubriker

Våld i nära relation	∨
Anmälningsskyldighet barn som far illa	
Att fråga om våld	
Hedersrelaterat våld och förtryck	>
Kontakt utbildargrupp våld i nära relation	
Kunskapsbank	
Lagar och styrande dokument	
Prostitution och människohandel	
Stöd till våldsutsatta	
Stöd till våldsutövare	
Särskilt utsatta grupper	
Tecken på våld	

Ring Kvinnofridslinjens stödtelefon: [020-50 50 50](tel:020-505050)

[Läs mer på Kvinnofridslinjens webbplats](#)

Hälso- och sjukvårdens ansvar är att:

- upptäcka och identifiera personer som utsatts för våld
- behandla skador och symtom och dokumentera dessa
- informera och motivera till stödinsatser
- hänvisa till adekvat instans för patientens skydd och säkerhet
- anmäla till socialtjänsten vid misstanke om att barn far illa

Våldutsatthetsmall till APT

[Våldutsatthetsmall info på APT \(Powerpoint\)](#)

Webbstöd för vården

[Webbstöd för vården \(nck.uu.se\)](http://nck.uu.se) vänder sig till personal inom hälso- och sjukvård och tandvård som möter patienter som utsatts för våld i nära relationer. Webbstödet innehåller faktatexter, filmer, expertintervjuer och reportage i form av lärande exempel.

Våld i nära relationer - handbok för regional samverkan i Värmland
Samverkan internt och med andra aktörer sker vid omhändertagande, behandling och rehabilitering av våldsutsatta personer. Som hjälp i den externa samverkan finns en [handbok \(lansstyrelsen.se/varmland\)](http://lansstyrelsen.se/varmland).

Utbildargrupp

Det finns också en utbildargrupp som bland annat har som uppdrag att informera och utbilda personal inom Region Värmland så att medarbetare får

Till sist några avslutande ord...

”Att rädda barnen är att
rädda framtiden”

Selma Lagerlöf

Tack för er uppmärksamhet!

Carin Jonsson, utvecklingsledare